

Identificació de l'expedient

Resolució d'arxivament de les actuacions d'informació prèvia número IP 424/2023, IP 425/2023, IP 409/2024, IP 410/2024 i IP 411/2024, referents a Eulen, Servicios Sociosanitarios, SA.

Antecedents

1. En data 24/08/2023, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit de denúncia contra Eulen, Servicios Sociosanitarios, SA (EULEN), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

La persona denunciant (d'ara endavant, denunciant A), exposava el següent:

— Que, en data 23/08/2023, “he rebut un correu d'una aplicació o lloc web anomenada TokApp School.”

— Que “pel contingut sembla ser que està relacionada amb la residència i CO Torremar que és de titularitat de la Generalitat de Catalunya i gestionada per Eulen Sociosanitarios.”

— Que “la difusió i transmissió a la aplicació TokApp School de cap dada de caràcter personal no ha estat autoritzada expressament.”

La persona denunciant aportava la còpia d'un missatge electrònic tramès el 23/08/2023, a les 12:27 hores, des de l'adreça electrònica llarcotorremar@gmail.com i adreçat al denunciant A. En el cos del missatge s'indicava el següent:

“(…) te han enviado un nuevo mensaje a través de TokApp School (…)

“(…) us adjunto la circular per tal que us pugueu descarregar l'aplicació TokApp (…).”

2. En la mateixa data, va tenir entrada en aquesta Autoritat un altre escrit de denúncia contra EULEN, redactat en els mateixos termes que l'anterior. Igualment, la persona denunciant (d'ara endavant, denunciant B) aportava la còpia d'un missatge electrònic que li va trametre l'entitat denunciada a través de l'aplicació TokApp School, en data 23/08/2023 a les 12:28 hores.
3. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 424/2023 i IP 425/2023), d'acord amb el que preveuen l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador.
4. En aquesta fase d'informació, en data 03/10/2023 es va requerir l'entitat denunciada perquè informés sobre la presumpta cessió de les dades dels familiars de les persones usuàries de Torremar a l'empresa titular de l'aplicació TokApp School. També, sobre quants missatges electrònics s'haurien enviat a través d'aquesta aplicació i a quantes persones destinatàries.

5. En data 18/10/2023, l'entitat va respondre el requeriment amb un escrit en què exposava el següent:

— Que “Eulen Servicios Sociosanitarios S.A. presta el servicio de gestión del hogar-residencia y centro ocupacional para personas con discapacidad intelectual “Torremar” desde octubre del 2017. Actuando, en este caso, como Encargado del tratamiento de la Generalitat de Catalunya.”

— Que “hasta el pasado mes de septiembre, la comunicación con los familiares y tutores de los residentes se realizaba mediante el envío de correos electrónicos.”

— Que “ha apostado por el uso de la aplicación TokApp School como medio para agilizar la comunicación con las familias.”

— Que “la dirección del centro acordó y comunicó, de manera previa, tanto a los trabajadores como a las familias, la futura implantación de esta aplicación.”

— Que “(...) la única comunicación que se ha realizado a través de la herramienta TokApp School ha sido el mensaje objeto de denuncia.”

— Que “(...) en ningún caso ha existido una cesión de datos, en los términos recogidos en la normativa de protección de datos, puesto que Eulen Servicios Sociosanitarios tiene suscrito un contrato de encargado de tratamiento con TokApp OnLine S.L., en el que se habilita al proveedor a tratar datos personales de los usuarios por cuenta de Eulen Servicios Sociosanitarios.”

— Que “el proveedor únicamente ha tratado los datos de acuerdo a lo dispuesto en el contrato y con la finalidad acordada.”

L'entitat denunciada adjuntava a l'escrit, entre altra documentació, la següent:

— Acta del Consell de participació de Torremar, de data 13/04/2023. En l'apartat “torn obert de paraules” d'aquesta acta, es fa referència que “l'APP que es vol instaurar facilitarà a les famílies accedir a la informació del centre (...)”

— Acta de la reunió de famílies i entitats tutelars, de data 26/09/2023. En el darrer punt de la reunió sobre “aplicació TokApp”, s'esmenta que “aquesta aplicació permet publicar fotografies i notícies del dia a dia en el centre (...). (...) es podrà fer servir per fer arribar autoritzacions i comunicats oficials (...)”

— Contracte entre l'entitat denunciada i TokApp Online, SL, de data 09/05/2023. Aquest contracte inclou l'acord d'accés a dades com a encarregat del tractament. Pel que fa a l'encàrrec del tractament, entre altres coses l'acord esmentat indica:

— Que “las partes se encuentran vinculadas por una relación contractual de prestación de servicios que tiene por objeto soporte técnico de gestión del panel de control de aplicación, alojamiento de datos de registro de usuarios en servidores de la entidad y envío de comunicaciones informativas a usuarios del cliente.”

- Que “para la prestación de dichos servicios es necesario que el encargado del tratamiento tenga acceso a los datos de carácter personal de los cuales es responsable el responsable del tratamiento.”
- Que, entre les obligacions del responsable del tractament, hi ha: “entregar al encargado los datos a los que se refiere la cláusula 2 de este documento” (nom i cognoms, adreça de correu electrònic i telèfon dels usuaris).
- Que, entre les obligacions de l’encarregat del tractament, hi ha: “utilizar los datos personales objeto de tratamiento, o los que recoja para su inclusión, solo para la finalidad objeto de este encargo.”

A més, a la clàusula 1a d’aquest contracte s’especifica que “(...) se habilita (...) para tratar (...) los datos de carácter personal necesarios para prestar el servicio que tiene por objeto soporte técnico de gestión del panel de control de aplicación, alojamiento de datos de registro de usuarios en servidores de la entidad y envío de comunicaciones informativas a usuarios del cliente.”

6. En data 17/05/2024, va tenir entrada en aquesta Autoritat tres escrits de denúncia contra EULEN. En síntesi, les persones denunciants (d’ara endavant, denunciants C, D i E) es queixaven que, el dia 23/08/2023, “vam rebre un correu de l’aplicació [Tokapp], això volia dir que van cedir les nostres dades a aquesta aplicació sense el consentiment exprés (...).”

Juntament amb la denúncia, aportaven la còpia d’un missatge electrònic que els va tramentre l’entitat denunciada en data 01/06/2023, a les 17:32 hores, en què l’entitat informava que “si no ens dieu el contrari, facilitarem el vostre e-mail i telèfon mòbil a l’aplicació Tokapp exclusivament per la utilització interna de Torremar de missatges, comunicats, transmissió d’informació del que fem al Centre amb la finalitat de la divulgació (...).”

Fonaments de dret

1. D’acord amb el que preveuen els articles 90.1 de l’LPAC i 2 del Decret 278/1993, en relació amb l’article 5 de la Llei 32/2010, de l’1 d’octubre, de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i l’article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s’aprova l’Estatut de l’Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta resolució la directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
2. A partir del relat d’antecedents, cal analitzar els fets denunciats objecte d’aquesta resolució d’arxivament, en concret la comunicació per part d’EULEN a l’empresa Tokapp Online, SL de les dades dels familiars o representants legals de les persones usuàries de la residència i centre ocupacional Torremar, sense que hi hagin consentit expressament.

El primer que cal indicar és que, de la documentació aportada, consta acreditat que en data 09/05/2023 EULEN va contractar l’empresa Tokapp Online SL, per a la prestació d’un servei de missatgeria electrònica (llicència Tokapp) que implicava accedir a dades personals dels representants legals de les persones usuàries de la residència.

Dit això, cal assenyalar que la relació jurídica entre EULEN i l'empresa Tokapp Online SL encaixa en el model d'encarregat del tractament regulat a l'article 28 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27/4, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD), i a l'article 33 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD). A més, l'exigència que la relació entre el responsable i l'encarregat del tractament es regeixi per un contracte o un altre acte jurídic també està imposada per la disposició addicional 25a de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic.

En aquest supòsit, EULEN és responsable del tractament i, per tant, determina les finalitats i els mitjans del tractament de dades (art. 4.7 RGPD), mentre que l'empresa Tokapp Online SL és l'entitat que realitza el tractament per compte del responsable (art. 4.8 RGPD). Les dades personals que EULEN va posar a disposició de l'empresa encarregada del tractament contractat, d'acord amb el previst a la clàusula primera del contracte, són bàsicament les necessàries per prestar el servei de comunicació en línia entre el centre Torremar i les famílies o representants legals de les persones usuàries. Segons la clàusula 2 del contracte esmentat, aquestes dades mínimes són nom i cognoms, adreça electrònica i telèfon de les persones destinatàries de les comunicacions.

D'acord amb l'anterior, és d'aplicació l'article 33.1 de l'LOPDGDD que, en relació amb la comunicació de dades entre el responsable del tractament i l'encarregat del tractament, estableix el següent: "L'accés per part d'un encarregat de tractament a les dades personals que siguin necessàries per a la prestació d'un servei al responsable no es considera una comunicació de dades sempre que es compleixi el que estableixen el Reglament (UE) 2016/679, aquesta Llei orgànica i les seves normes de desplegament." Per tant, d'acord amb la normativa citada, el fet que EULEN proporcionés a Tokapp Online SL les dades personals necessàries per prestar el servei contractat no es considera una comunicació de dades personals. Per tant, no cal el consentiment de les persones afectades ni ha d'estar legitimada per cap altra base jurídica de les previstes a l'article 6 de l'RGPD.

Així doncs, atès que EULEN no necessitava el consentiment de les persones denunciants per proporcionar a Tokapp Online SL les dades necessàries per posar en funcionament l'aplicació Tokapp, escau concloure que, atesa la condició d'encarregat del tractament que té aquesta darrera empresa, la manca de consentiment a què es refereixen les persones denunciants no afecta la licitud del tractament. Tot això, sens perjudici que les persones usuàries d'aquesta aplicació puguin exercir el dret d'oposició de l'article 21 de l'RGPD, si escau.

En el mateix sentit es va pronunciar el Jutjat Contenciós Administratiu núm. 2 de Barcelona, en la sentència núm. 184/2022, de 04/07/2022. Aquesta sentència considerava que "el intercambio de datos entre el colegio y la empresa para la prestación del servicio contratado [també Tokapp Online, SL] no es una 'comunicación de datos personales', y no resulta necesario el consentimiento de las personas afectadas."

3. L'article 10.2 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, preveu que "(...) no es formularà plec de càrrecs i s'ordenarà el sobreseïment de l'expedient i l'arxiu de les actuacions

quan de les diligències i de les proves practicades, en resulti acreditada la inexistència d'infracció o responsabilitat. Aquesta resolució es notificarà als interessats". I l'article 20.1 del mateix decret determina que escau el sobreseïment "a) Quan els fets no són constitutius d'infracció administrativa (...)."

De conformitat amb tot el que s'ha exposat en el fonament de dret 2n, i atès que durant les actuacions dutes a terme en el marc de la informació prèvia no s'ha acreditat cap fet que pugui ser constitutiu d'alguna de les infraccions previstes a la legislació sobre protecció de dades, escau acordar-ne l'arxivament.

Resolució

Per tant, resolc:

1. Arxivar les actuacions d'informació prèvia número IP 424/2023, IP 425/2023, IP 409/2024, IP 410/2024 i IP 411/2024, relatives a Eulen, Servicios Sociosanitarios, SA, ja que no s'ha constatat que s'hagi produït cap acte que pugui ser constitutiu d'alguna de les infraccions previstes a la legislació sobre protecció de dades.
2. Notificar aquesta resolució a Eulen, Servicios Sociosanitarios, SA i a les persones denunciants.
3. Ordenar que la resolució es publiqui al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010 i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, amb caràcter potestatiu les persones interessades poden interposar un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les persones interessades poden interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora